

Sorják

Munkásmozgalmi apokrif

Vig csínyekkel és tanügyi reformokkal teli szakközépiskolás-csztendők után a régi hegesztődinasztia legifjabb sarja elődei nyomdokába lépett. Mint mondani szokás a család háta mögött dicső munkásmozgalmi múlt állt, amiből ifjunk számára rögvest két tanulság adódhatott: először, hogy az övé mögött bizony csak *ez*, míg másoké mögött, kevésbé spirituálisan, éppenhogy *valakik*, másodszer, s az előbbiktől aligha függetlenül, hogy ez a múlt ma már pontosan *ott* van. Mivel az ő felmenői, apja és nagybátyja valahogy nem akartak a szelek fordultával azonmód hatalomba, hivatalba érdeemesülni, ennél távolabbra néztek azért, hiszen megfelelt volna nekik egy-egy igazán jó hegesztőpisztoly is. A fennsőbbség szándoka azonban homlokegyenest más volt, s így hőszünk felmenői kapálózhattak eleget nehogy egy napon oda kerüljenek, ahová legkevésbé kívánkoztak. Ez az oda ekkor még nem *az* az oda volt, bár nem sokkal később az utóbitól is legfeljebb hajszáll ha elválasztotta őket. Miután, a megfellebbezhetetlen tünő rangosítást mégiscsak elkerülendő valahogy, kifundálták közösen, hogy valami csekélységnek gondolt makulával bepötytyözik egymást. Az ilyesfajta komplot amúgyis forsriftosan beillett a kor nemes praxisába, hiszen nyugdíjukat szemezgető belügyér fogalmazók tudnának csak igazán „vallani” arról, hogy az élcsapat osztályellenséggel vívott történelmi harcát, mint támogatta az állampolgári igyekezet: szomszédok, beosztottak, más alattvalók hunyhatatlan ébersége egy sötétben bujkálót el nem tévesztett. Így esett aztán, hogy ez a bőviben kicsírázott házmesteröntudat a két hegesztő jelentéktelennek és ártalmatlannak kigondolt eltévélyedésében is kis híján, a nemzetközi munkásmozgalmat elleni galád összeesküvésre bukkant. Hogy ilyen ostobán, önként csapdába sétáltak, verték is volna már a fejüket a falba, kissé későn azonban, mert már éppen *ezt* cselekedték velük – mások. Csodák csodája ennyivel meg is úszták. Mert a falnak is van teherbírása, s így elkezdett repedezni, csakúgy, mint a homlokzat, s megintgott az alap is. Mindenesetre hőszünk felmenőinek számítása annyiban meg is bevált, hogy korábbi érdemeik annak rendje-módja szerint kihullottak az emlékezetből, dolgozniuk pedig nemcsak lehetett, de mintegy a magasabb régiókból való – melyekbe ők maguk be sem igen kívánkoztak – végső számúztetésnek is tűnt. Igaz egy ideig még, nevük hallatára, különböző helyeken összehúzódtak bozontos vagy ritkás szemöldökök, de aztán csak abbamaradt ez is, s az egymásra következő illetékesek figyelmében az ő esetük lassan a kabátlopási históriához lett hasonlatossá. Annál is inkább, mert a vihar idején valahogy nem tudták teli tudóbból fújni a vitorlát, minthogy úgy érezték, túl sok, számukra kevésbé „fényes” fuvallat is igyekeznek dagasztani a vásznat. Talán ezért is, hogy éppen az ő fákamrájuk szélárnyékában húzódnak meg a gyár ama két főnöke, akik nem állottak éppen a dolgozók toplistájának befutó he-

Ilyen. Vezetőik eme hősie kitartása – mármint a fáskamrában – adott gondot eleget. Mindez azonban csak addig nyomasztotta őket, míg egy alkalmatos pillanatban, szerzett papi reverendában az előjárók odébb állhattak, bizonyítván, a mozgalmi konspiráció leleményességét, amelyik szövetségét mimelve, megint csak túl járt a klerikális reakció eszén. A két munkáskiválóság híradást legközelebb Bécsből küldött, egy képeslapot, amin mindössze ennyi állt: „Lesz még egyszer ünnep a világon”. A micink ebből egy MUKkot sem értettek és amint lehetett dolgozni jelentkeztek a gyárban.

Ettől kezdve csendesebb évek következtek, s ekként a família életében is csak az jelentett cseményt, hogy a dinasztia legifjabb sarja munkába állt. Apja mellé került, s ügyesedett szerfölött. Rövidcsen azonban megint mozgalmasabb esztendők ígértek, jelezte ezt az is, hogy új párttitkár függetlenítettek a gyárba. Nyitott személyiség volt ő, kitetszett ez abból is, hogy kedvenc vízisportját nem csak titokban s szabad idejében művelte. Sok lócrős Krasznaja Zvezda motor után kapaszkodva húzatta magát nyalka víziléccin mindig rátalálva az alkalmas hullámra, s egyensúlyozott ördögi ügyességgel, rugalmasan. Bár a rossz nyelvek szerint ez a Krasznaja Zvezda egy taktikusan álcázott Johnson volt (hiszen nem elég a márka még a President is), ezek a rossz nyelvek azonban hamarosan belátták, hogy az ilyesfajta alávaló köszörülés helyett célirányosabb *egyéb* tevékenységet választaniuk. Vezérelte tehát ő a céget eszmeileg szilárdan, de nemcsak úgy tudománytalanul, mert majd minden hónapban elutazott Európa nyugatabbra eső szegleteibe, tanulmányozandó a mozgalom pluralizálódó tendenciát. Hazatérve meg élen járt a munkáslakás-akcióban, csak hogy jó példával szolgálhasson: milyen tágas, korszerű, a fullasztó-mérgező negyedektől távol eső lakásokban lennek majd otthonra a dolgozók *egykezon*. Ami meg a kollegiális kapcsolatteremtést illeti, abban volt csak igazán dinamikus és szerethető, mert egyfelől bátran meghaladta az elődök idejétmúlt aszkézisét, másfelől nagyonis *partnernek* tekintette munkatársait, legkivált a nődolgozókat, bizonyos cél szerint. (S ha esetenként ez a nyílt partnerkapcsolati közeledés otrombán nem viszonzottatott – nos, a demokrácia szabályainak megsértése következményesül.) Igaz a dinasztia legifjabb sarja, látva-hallva egy s más – még el nem jött idők szelleme szerint – nagyot mordult, de háború azért nem volt. Ám amikor megtudta, hogy apja nem csekély párttitkári buzgólkodás segedelmével részesült idő előtt a nyugdíj áldásaiban, aláereszkedett a vörös köd és borult az in-tarziás funkcionáriusi asztal birtokosával egyetemben. Folytatás azonban nem eshetett, mert az apa váratlanul ágynak dőlt, ápolással telt az idő, míg csak a szív bele nem fáradt a hirtelenvést reá szakadt, nagy-nagy nyugalomba. – Béke szállta meg ekkor a legifjabb sarj lelkét és elmenvén a párttitkárhoz így szólt:

– Múltja és hűsége okán, valami méltóbb helyen a gyárban, legalább egy emléktáblát megérdemelne. Ez volna a kérésem.

Fészkelődött, krárogott a deli pártmunkás míg a helyénvalónak gondolt válaszra lelt:

– Tudod, apád múltjában van egy kényes, tisztázatlan ügy. Az elvtársak is úgy gondolják...

No erre már a legifjabb sarj elvesztette a mértéket (igaz az ilyen mértékkel nem is igen lehetett mást tenni), fölugrott és a párttitkárt azonos mód begyömészölte a páncélszekrénybe, abba ahol a munkások escedékes bére is volt, a kulcsot meg kihajította az ablakon. A dörömbölésre, kiáltozásra odagyűlt az egész vezetőség s lett nagy lótás-futás, kapkodás, De hiába volt a négykézlábas iparkodás, a kulcs nem került meg sehogyan sem. Kérlelni kezdték erre a legifjabb sarjat, szabadítaná ki a párttitkárt fogságából, végtére is ő a legjobb hegesztő a gyárban. Megenyhült valamelyest a legifjabb sarj, szerszámaiért ment, s visszatérvén nekikezdett a munkának. Amint számottevő nagyságnyt kivágott az ajtóból, nekibátorodott a bentrekedt is – emígyen ordítva:

– Csak az apád emléke miatt nem csukatlak le!

– Kései rehabilitáció – morgott a legifjabb sarj s dolgozott tovább akkurát, mígnem szorgossága credményeként egy karvastagságnyi sarló-kalapá-csos embléma díszelgett a páncélajtón.

– Ne vicceljen már – rökönyödött meg a vezetőség uniszonóban – mihez kezdjünk *ezzel?*

– Hát éppen ez az – válaszolta a legifjabb sarj –, hogy maguk nem tudják. De azért, ha az ott benn életképes *ezen* is ki tud bújni. Ha meg nem, hát... Amúgy meg magunkkal sem akartam kiizélni. A pénzt ekkora résen át éppen ki lehet venni.

S a legifjabb sarj, hegesztőrostélyát feltolva, mint dologtalan lovag, komótosan kísétált a szobából.

